

A KÚRIA végzése

Az ügy száma: Kvk.IV.38.134/2016/2.

A tanács tagja: dr. Kozma György a tanács elnöke; dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó bíró, dr. Balogh Zsolt bíró

Kérelmező:

Kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: kérelmező

Az ügy tárgya: A Nemzeti Választási Bizottság 111/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria

– a Nemzeti Választási Bizottság 111/2016. számú határozatát helybenhagyja;

– kötelezi a kérelmezőt, hogy – külön felhívásra – fizessen meg az államnak 10.000 (azaz tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

- [1] A TV2 Média Csoport Korlátolt felelősségű Társaság (a továbbiakban: műsorszolgáltató) 2016. szeptember 27-én 22:50 perckor az alábbi, 22 másodperces műsorszámot adta közre:

00:00:00 – 00:00:02 Társadalmi célú reklám

00:00:02 – 00:00:05 Egy fiatal férfi a következőket mondja:

„Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

00:00:06 – 00:00:09 Egy idősebb úr a következőket mondja:

„Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

00:00:10 – 00:00:13 Egy fiatal hölgy a következőket mondja:

„Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

00:00:13 – 00:00:16 Kék háttéren fehér betűkkel kiírva és alatta narráció:

„Szavazzon október 2-án!”

00:00:16 – 00:00:22 Fehér alapon szöveg és a magyar címer

„Készült Magyarország Kormánya megbízásából”.

00:00:19 – 00:00:22 Társadalmi célú reklám

- [2] A magánszemély kérelmező 2016. szeptember 28-án kifogást nyújtott be a kérelmezetthez a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. § (1) bekezdés alapján. Arra hivatkozott, hogy a műsorszolgáltató lineáris média-szolgáltatásában 2016. szeptember 27-én 22:50-kor társadalmi célú reklámként közzétett, a 2016. október 2-án megtartott népszavazáson való részvételre buzdító műsorszám a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjába, 146. §

Kvk.IV.38.134/2016/2.

a) pontjába és 147/F. § (2) bekezdésébe, a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 69. §-ába, valamint a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 55. pontjába ütközően törvénytörő volt.

- [3] A kérelmező álláspontja értelmében a műsorszám politikai reklámnak volt tekinthető, amelyet ezért a Kormány 50 perces időkerete terhére lehetett volna csupán közzétenni.
- [4] A kérelmezett a 111/2016. számú határozatában a kifogást elutasította. A kérelmezett indokolásában célja szerint megkülönböztette a társadalmi célú reklámot a politikai reklámtól azzal az érveléssel, hogy az előbbi közérdekűsége kizárja politikai aktorok népszerűsítését, támogatásra való ösztönzését. A Kúria és az Alkotmánybíróság jogértelmezésére hivatkozással a népszavazáson való részvételre a Kormány megbízása alapján ösztönző médiatartalom közérdekűsége nem volt kétségbe vonható.
- [5] Az általános megfontolásokat követően a kérelmezett a konkrét tényállás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott médiatartalom az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti alapjog gyakorlását szorgalmazta, így nem hordozott politikai üzenetet.
- [6] A kérelmezett – a köztudomású tény fogalmának definiálása mellett – kifejtette, hogy bizonyítékok nélkül nem volt köztudomású ténynek tekinthető az, hogy a Kormánnyal ellentétes álláspontot képviselők a népszavazástól való távolmaradásra szólítottak fel. Ezért a kérelmező bizonyításának hiányában nem fogadta el határozatában a kérelmező álláspontját.
- [7] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a támadott határozat megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a médiaszolgáltató a műsorszám közlésével törvénytörést követett el. Felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy a kérelmezett helytelen jogértelmezéssel jutott arra következtetésre, hogy „(...) a népszavazáson való részvételre buzdító Kormány a kampányidőszakban tájékoztató tevékenységet végez, míg a nem-mel szavazásra buzdító Kormány kampánytevékenységet”. A Kúria gyakorlatára is hivatkozva annak elismerését kérte, hogy a népszavazási kampányban a népszavazás bojkottja is önálló álláspontként jelent meg. Álláspontja értelmében a társadalmi célú reklám és a politikai reklám megkülönböztetése a műsorszám tartalmának minősítésén kell alapuljon.
- [8] A Kúria a Kvk.IV.37.934/2016/2. számú végzésében a kérelmezett 111/2016. számú határozatát megváltoztatta, és megállapította, hogy a műsorszolgáltató a vitatott műsorszám közlésével megsértette a választási eljárásnak a politikai reklám közzétételéről szóló rendelkezését. A Kúria végzése kötelezte a műsorszolgáltatót, hogy a végzés rendelkező részét a határozat közlésétől számított három napon belül a jogsértő közlésekkel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon tegye közzé.
- [9] A Kúria döntésében hangsúlyozta, hogy a választási és a népszavazási eljárásokban a minél nagyobb számú választópolgári részvétel elérése közérdekű cél. A magas részvételi arány növeli a választások és a népszavazás eredményének a legitimitását {Kúria Kfv.IV.37.848/2016/3., Indokolás [23]}. Ezért a szavazáson való részvételre buzdítás olyan közérdekű üzenet, amely a nép általi közvetlen vagy közvetett hatalomgyakorlás megvalósulása érdekében kíván hatást gyakorolni a műsorszám nézőjére, hallgatójára.
- [10] A Kúria utalt arra, hogy a társadalmi célú reklám és a politikai reklám közötti alapvető különbség az, hogy az előbbi közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a médiatartalom nézőjére (hallgatójára), az utóbbi célja a párt, mozgalom vagy a kormány

Kvk.IV.38.134/2016/2.

népszerűsítése, illetve a támogatásra való ösztönzés. A Kúria osztotta a kérelmezett azon megállapítását, amely szerint a népszavazáshoz való jog gyakorlására felhívó kormányzati aktivitás közérdeket szolgál, ugyanakkor a kormányt mint az országos népszavazásra javasolt kérdés szervezőjét az Nsztv. 69. §-a alapján megilleti a kampányidőszakban a Ve. 140. §-a szerinti politikai reklám kampányeszköze is.

- [11] A Kúria – a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján – hivatalos tudomásaként utalt arra, hogy a kampánynak nem csak a feltett kérdés mikénti megválaszolása, hanem a részvétel vagy a távolmaradás is részét képezte. A választópolgári döntést tehát a kampányban résztvevők részéről többirányú befolyás érte: a népszavazási kampányban a politikai diskurzus részét képezte a részvételre és a népszavazástól való távolmaradásra ösztönző kampánytartalom. Ebben a kontextusban – hangsúlyozandó, hogy kampányidőszakban – a kormány megbízásából készült, a részvételre ösztönző reklám nem függetleníthető a népszavazás szervezőjének céljától. Ezáltal a közlésben megjelent a Kormány támogatására való ösztönzés, ami azonban a politikai reklám ismérve. Mivel az Mttv. 203. § 64. pontja esetén a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha az nem politikai reklám, ezért a műsorszám önmagában vett közérdekű célját a jelen népszavazási kampány tartalma és iránya felülírta.
- [12] A Kúria a kifejtett érvelés mentén megállapította, hogy a kérelmezett felülvizsgált határozatával szemben a műsorszolgáltató 2016. szeptember 28-án 20:40 perckor 29 másodperc időtartamú műsorszámát helytelenül minősítette az Mttv. 203. § 55. és 64. pontja alapján társadalmi célú reklámnak, mivel az helyesen és a népszavazási kampány valóságában a Ve. 146. § a) pontjába foglalt politikai reklám volt.
- [13] A Kúria a fentiek szerint, a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jogszabálysértés tényét. A Kúria döntésének elvi tartalma szerint a műsorszám önmagában társadalmi célú reklámnak minősül, ha abban nem jelenik meg a szervező népszerűsítésének, vagy a szervező támogatásának ösztönzésére irányuló cél. A műsorszám közérdekű célját azonban a népszavazási kampány tartalma és iránya felülírhatja.

Az alkotmányjogi panasz és az Alkotmánybíróság határozata:

- [14] A Kúria végzése ellen a műsorszolgáltató fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Indítványában az Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdésében biztosított jogának sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint a társadalmi célú reklámok a médiaszolgáltató szerkesztett tartalmainak tekinthetők. Amennyiben a médiaszolgáltató a megrendelést befogadja, úgy a műsorszám a médiaszolgáltató műsorfolyamának részévé válik, amiért a médiaszolgáltató az Mttv. szerinti felelősséget vállal. Alkotmányjogi értelemben ezzel a műsorszám üzenete a médiaszolgáltató saját, alkotmányos védelmet élvező véleményévé válik. A Kúria döntése ezért vélemény- és sajtószabadságát korlátozta.
- [15] Az alkotmányjogi panasz alapján eljáró Alkotmánybíróság 19/2016. (X. 28.) AB határozatában a kúriai végzést az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésébe ütközően alaptörvény-ellenesnek minősítette, ezért azt megsemmisítette.
- [16] Az Alkotmánybíróság szerint az a körülmény, hogy a részvételre ösztönzés a népszavazás érvényességét szolgálja, nem ad alapot arra az értelmezésre, hogy a közlés a kérdésnek a Kormány – mint kezdeményező – által kívánt módon való megválaszolására irányulna. Az Alkotmánybíróság úgy vélte, hogy a Kúria döntések alkalmasak arra, hogy – mintegy öncenzúráként – a műsorszolgáltatót visszatartsák társadalmi célú reklámok közzétételétől. Az

Kvk.IV.38.134/2016/2.

Alkotmánybíróság szerint a Kúria a végzéseiben foglalt jogértelmezésével megsértette a műsorszolgáltató médiatartalom-szerkesztésre vonatkozó szabadságát.

- [17] Az Alkotmánybíróság határozatát követően a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 361. § c) pontja alapján eljáró tanács a Kpkf.VI.38.097/2016/3. számú végzésben a Kúria Kvk.IV.37.934/2016/2. számú ügyben eljáró tanácsát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A végzés szerint az új eljárásban a Kúriának az alkotmánybírósági határozatban foglaltaknak megfelelő döntést kell hozni.

A döntés indokolása

- [18] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése szerint „[h]a e törvény eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező.” Ez alapján a Kúriának a Nemzeti Választási Bizottság 111/2016. számú határozatát helyben kellett hagynia.
- [19] A Kúria utal arra, hogy az ügyben a véleménynyilvánítás, azon belül a sajtószabadság, valamint a szerkesztői szabadság tartalmi szempontjainak meghatározása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott. Ugyanakkor a felülvizsgálat keretei között a Kúria mindenkori kompetenciája annak vizsgálata, hogy a kérelmezett helyesen állapította-e meg a tényállást és annak megítélése, hogy a kérelmezett a tényállási kontextusban helyesen, törvényesen értelmezte-e a társadalmi célú vagy a politikai reklám fogalmát.
- [20] Az Alkotmánybíróság 20/2016. (X. 28.) AB határozata ez utóbbi kérdést is eldöntötte, amikor megállapította, hogy: „[a] vizsgált műsorszám semmilyen formában nem utal a népszavazáson eldöntendő kérdés mikénti megválaszolására és nem irányul a népszavazás során megnyilvánuló választói akarat befolyásolására. A műsorszám a népszavazáshoz való jog gyakorlására, a választópolgári részvételre biztat, amivel a döntés legitimitását mint közérdekű célt kívánja elősegíteni” [Indokolás, 49]. Az Alkotmánybíróság rögzítette azt is: „[a]z a körülmény, hogy a részvételre ösztönzés a népszavazás érvényességét szolgálja, nem ad alapot arra az értelmezésre, hogy az Alaptörvény értelmében a közlés a kérdésnek a Kormány – mint kezdeményező – által kívánt módon való megválasztásra irányulna” [Indokolás, 56].

Alkalmazott jogszabályok:

- [21] 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése

Záró rész

- [22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229.§ (2) bekezdésének megfelelően nemperes eljárásban bírálta el.
- [23] A Kúria az eljárási illetéket az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (7) bekezdése alapján állapította meg, melynek viselésére a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdés alapján a kérelmező köteles.
- [24] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. november 29.

Kvk.IV.38.134/2016/2.

**dr. Kozma György sk. a tanács elnöke; dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró;
dr. Balogh Zsolt sk. bíró**

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő